

Pradžia > ... > Nagrinėjimas Teisme > Civilinės Bylos > Dokumentų Įteikimas. Oficialus Teisinių Dokumentų Perdavimas > Estonia

Dokumentų įteikimas. Oficialus teisinių dokumentų perdavimas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „dokumentų įteikimas“? Kodėl dokumentų įteikimui taikomos specialios taisyklės?

Procesinio dokumento įteikimas reiškia dokumento įteikimą jo gavėjui taip, kad gavėjas galėtų laiku susipažinti su dokumentu, taigi galėtų pasinaudoti savo teisėmis ir jas apginti. [Civilinio proceso kodekso \(tsiviilkohtumenetluse seadustik\)](#) 34 skyriuje numatyti įvairūs įteikimo būdai, įskaitant įteikimą elektroninėmis priemonėmis, registruotu laišku, per antstolį, įteikimą gavėjo atstovui, procesinio dokumento įteikimą jį siunčiant arba įteikimą viešo paskelbimo būdu, jį paskelbiant leidinyje *Ametlikud Teadaanded* (oficialūs pranešimai). Kad procesinis dokumentas būtų laikomas įteiktu, jo įteikimo veiksmas turi atitikti formaliuosius teisės reikalavimus ir turi būti nustatyta forma užfiksuotas.

2 Kokie dokumentai turi būti įteikiami oficialiai?

Pagal Civilinio proceso kodekso 306 straipsnio 5 dalį teismas turi proceso šalims įteikti šiuos dokumentus: ieškinį ar apeliacinį skundą ir jų priedus, šaukimus į teismą, teismo sprendimus, nutartis dėl proceso nutraukimo ir visus kitus įstatymų nustatytus procesinius dokumentus.

3 Kas yra atsakingas už dokumento įteikimą?

Teismas gali procesinius dokumentus įteikti elektroniniu būdu per tam skirtą informacinę sistemą. Teismas pasirūpina, kad procesinius dokumentus įteiktų profesionalus pašto paslaugų teikėjas, antstolis, teismo apsaugos darbuotojas arba, pagal teismo vidaus taisykles, kitas kompetentingas teismo pareigūnas. Teismas gali įteikti dokumentus ir kitu įstatymo nustatytu būdu. Jeigu proceso šalis yra pateikusi dokumentą, kurį reikia įteikti, arba proceso šaliai reikia, kad būtų įteiktas kitas procesinis dokumentas, ji gali prašyti teismo, kad tas dokumentas būtų įteiktas atskirai. Proceso šalis procesinius dokumentus gali įteikti tik per antstolį. Tokiais atvejais įteikimas ir įteikimo fakto užfiksavimas atliekami tokiais pačiomis sąlygomis kaip ir tada, kai teismas įteikia dokumentą per antstolį. Teismas įvertina, ar procesinį dokumentą galima laikyti įteiktu.

4 Adreso nustatymas

Estija pasirinko Reglamento 7 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą mechanizmą, t. y. Europos e. teisingumo portale teikti išsamią informaciją apie tai, kaip rasti asmenų, kuriems turi būti įteikti dokumentai, adresus.

4.1 Ar prašymą įteikti dokumentus gavusi šios valstybės narės institucija savo iniciatyva mėgina nustatyti įteiktinų dokumentų adresato buvimo vietą, jei nurodytas adresas neteisingas? Taip

pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 2 dalies c punktą

Prašymą gavusi institucija, t. y. Teisingumo ministerija (*Justiitsministerium*) arba teismas, tikrina ne vien esamus duomenis, bet ir asmens adresą Gyventojų registre (*Rahvastikuregister*) arba Įmonių registre (*Äriregister*).

Teismai nagrinėja tarptautinius prašymus įteikti dokumentus pagal ieškinį, t. y. teismai privalo dėti visas pastangas, kad nustatytų atitinkamo asmens adresą.

4.2 Ar užsienio šalių teisminės institucijos ir (arba) proceso šalys gali naudotis šios valstybės narės registrais arba paslaugomis, padedančiais nustatyti dabartinį asmens adresą? Jei taip, kokie tai registrai ar paslaugos ir kokios procedūros reikia laikytis? Ar imamas mokestis (jei taip – kokios dydžio)?

Juridinių asmenų, užsienio įmonių filialų ir individualių įmonių adresai yra prieinami [Įmonių registre](#). Šią informaciją galima gauti nemokamai. Siekiant nustatyti privataus asmens adresą galima pateikti oficialią užklausą ir gauti iš [Gyventojų registrą](#) įvestus duomenis. Užklausoje turi būti nurodytas teisėtas interesas, kuriuo ji grindžiama, kad duomenų valdytojas galėtų nuspręsti, ar atitinkamos informacijos pateikimas yra pagrįstas. Jeigu yra teisėtas interesas, nagrinėjant prašymą pateikti Gyventojų registro duomenis reikia sumokėti 15 EUR valstybės rinkliavą už kiekvieną asmens duomenų rinkinį.

4.3 Kokios rūšies pagalbą teikiant užklausas iš kitų valstybių narių dėl adreso nustatymo šios valstybės narės valdžios institucijos teikia pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 1 dalį? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 7 straipsnio 1 dalį

Estija pasirinko Reglamento 7 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą mechanizmą, t. y. Europos e. teisingumo portale teikti išsamią informaciją apie tai, kaip rasti asmenų, kuriems turi būti įteikti dokumentai, adresus.

5 Koks yra įprastas dokumentų įteikimo būdas? Ar yra kitokių dokumentų įteikimo būdų (išskyrus 7 punkte nurodytą pakaitinį įteikimą)?

Sprendimą, kaip įteikti dokumentą, paprastai priima procesą vykdanči įstaiga, tačiau teismai dokumentus pirmiausia turėtų įteikti elektroniniu būdu per viešąją e. bylų informacinę sistemą, kurioje proceso šalis turi prieigą prie visų procesinių savo bylos dokumentų, arba e. paštu. Naudodamiesi elektroniniais kanalais teismai gali sumažinti pašto išlaidas; dokumentai elektroninėmis priemonėmis įteikiami vis dažniau. Apsvarstęs įteikimo elektroninėmis priemonėmis galimybę, teismas apsvaisto ir kitas alternatyvas, pavyzdžiui, įteikimą paštu, per teismo kurjerį ir įvairius kitus įstatymo nustatytus būdus.

6 Ar civilinėse bylose leidžiama dokumentus įteikti elektroniniu būdu (teisminius arba neteisminius dokumentus įteikti nuotolinėmis elektroninio ryšio priemonėmis, pvz., e. paštu, saugiomis internetinėmis programomis, faksu, tekstinėmis žinutėmis ir kt.)? Jei taip, kokio pobūdžio bylose šie būdai yra numatyti? Ar yra šio dokumentų įteikimo būdo naudojimo arba prieigos prie jo apribojimų, kurie priklauso nuo to, kas yra adresatas (t. y., ar tai profesionalus teisininkas, juridinis asmuo, įmonė ar kitas verslo subjektas ir pan.)?

Elektroninis dokumentų įteikimas leidžiamas visuose procesuose ir visiems adresatams.

Pagal Civilinio proceso kodekso 311 straipsnį¹ procesiniai dokumentai elektroniniu būdu įteikiami per tam skirtą informacinę sistemą, nusiunčiant proceso šalims pranešimą, kuriuo jos informuojamos, kad dokumentas yra prieinamas sistemoje. Teismas visus procesinius dokumentus, įskaitant teismo sprendimus, iškart padaro

prieinamus proceso šalims informacinėje sistemoje, nepriklausomai nuo to, kaip tie dokumentai įteikiami proceso šalims. Prisijungti prie informacinės sistemos galima tik naudojant asmens tapatybės kortelę tapatybei patvirtinti. Procesinis dokumentas laikomas įteiktu, kai gavėjas jį atveria informacinėje sistemoje arba informacinėje sistemoje patvirtina dokumento gavimą, jo neatvėręs. Tas pats taikoma, jei tai padaro kitas asmuo, kuriam gavėjas suteikė prieigą peržiūrėti jo dokumentus informacinėje sistemoje. Informacinėje sistemoje dokumento įteikimas registruojamas automatiškai.

Jeigu negalima tikėtis, kad gavėjas galės pasinaudoti informacine sistema, naudojama procesiniams dokumentams įteikti, arba jeigu dokumentų per informacinę sistemą įteikti neįmanoma dėl techninių priežasčių, teismas gali įteikti procesinius dokumentus ir kitomis elektroninėmis priemonėmis. Tokiais atvejais dokumentas laikomas įteiktu, kai gavėjas raštu, faksu arba elektroninėmis priemonėmis patvirtina procesinio dokumento gavimą. Šiame gavimo patvirtinime turi būti nurodyta dokumento gavimo data ir pateiktas gavėjo ar jo atstovo parašas. Elektroninis gavimo patvirtinimas turi būti pasirašytas siuntėjo skaitmeniniu parašu arba būti siunčiamas kitu saugiu būdu, kuriuo galima nustatyti siuntėjo tapatybę ir siuntimo laiką, nebent teismas neturėtų pagrindo abejoti, kad gavimo patvirtinimą be skaitmeninio parašo atsiuntė gavėjas arba jo atstovas. Elektroninis gavimo patvirtinimas gali būti siunčiamas teismui e. paštu, jei teismui žinomas gavėjo e. pašto adresas ir galima daryti prielaidą, kad neįgalioji asmenys neturi prieigos prie jo, taip pat jei teismas jau yra siuntęs dokumentus šiuo e. pašto adresu nagrinėjant tą pačią bylą arba jei proceso šalis yra savo e. pašto adresu atskirai pateikusi teismui. Gavimo patvirtinimą teismui būtina išsiųsti nedelsiant. Teismas gali už šios prievolės pažeidimą skirti baudą proceso šaliai ar jos atstovui.

Procesiniai dokumentai kitu būdu, o ne elektroniniu būdu per tam skirtą informacinę sistemą, gali būti įteikiami advokatams, notarams, antstoliams, patikėtiniams bankroto byloje ir valstybės ar vietos valdžios įstaigoms tik tuo atveju, jei yra pagrįstų priežasčių tai daryti.

6.1 Kokio tipo elektroninis įteikimas, kaip jis suprantamas pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 19 straipsnio 1 dalį, gali būti naudojamas šioje valstybėje narėje, kai dokumentai turi būti įteikiami tiesiogiai asmeniui, turinčiam žinomą adresą dokumentams įteikti kitoje valstybėje narėje?

Pagal Dokumentų įteikimo reglamento 19 straipsnio 1 dalį teismas procesinius dokumentus gali elektroniniu būdu įteikti gavėjui e. paštu.

6.2 Ar ši valstybė narė pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 19 straipsnio 2 dalį nustatė papildomas sąlygas, kuriomis ji leis naudoti elektroninį įteikimą elektroniniu paštu, nurodytą to reglamento 19 straipsnio 1 dalies b punkte? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 19 straipsnio 2 dalį

Pagal Estijos teisę procesinis dokumentas laikomas įteiktu gavėjui e. paštu, jei gavėjas patvirtina jo gavimą. Šiame gavimo patvirtinime turi būti nurodyta dokumento gavimo data ir pateiktas gavėjo ar jo atstovo parašas. Elektroninis gavimo patvirtinimas turi būti pasirašytas siuntėjo skaitmeniniu parašu arba turi būti siunčiamas kitu saugiu būdu, kuriuo galima nustatyti siuntėjo tapatybę ir siuntimo laiką, nebent teismas neturėtų pagrindo abejoti, kad gavimo patvirtinimą be skaitmeninio parašo atsiuntė gavėjas ar jo atstovas. Elektroninis gavimo patvirtinimas gali būti siunčiamas teismui e. paštu, jei teismui žinomas gavėjo e. pašto adresas ir galima daryti prielaidą, kad neįgalioji asmenys neturi prieigos prie jo, taip pat jei teismas jau yra siuntęs dokumentus šiuo e. pašto adresu nagrinėjant tą pačią bylą arba jei proceso šalis yra savo e. pašto adresu atskirai pateikusi teismui. Gavimo patvirtinimą gavėjas turi nusiųsti teismui nedelsdamas. Teismas gali už šios prievolės pažeidimą skirti baudą proceso šaliai ar jos atstovui.

7 Pakaitinis įteikimas

7.1 Ar šios valstybės narės įstatymais leidžiama dokumentus įteikti kitais būdais, kai adresatui jų įteikti neįmanoma (pvz., namų adresu arba antstolių biurui siunčiamas pranešimas, įteikimas paštu arba viešas skelbimas spaudoje)?

Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalį, jeigu procesinio dokumento gavėjo neįmanoma rasti namuose, dokumentas taip pat laikomas įteiktu, jeigu jis pristatomas bent 14 metų amžiaus asmeniui, kuris

gyvena kartu su gavėju arba dirba gavėjo šeimai. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad, užuot įteikus procesinį dokumentą pačiam gavėjui, jis gali būti įteiktas daugiabutį namą, kuriame yra gavėjo gyvenamosios ar veiklos patalpos, valdančiai butų bendrijai, bendros nekilnojamojo turto nuosavybės administratoriui ar gavėjo būsto nuomotojui. Be to, dokumentą galima įteikti gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas pagal sutartį teikia paslaugas. Pagal to paties straipsnio 3 dalį procesinis dokumentas laikomas įteiktu gavėjui, net jei jis vienu iš šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytų būdų įteikiamas gavėjo atstovui. Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 4 dalį dokumentas taip pat laikomas įteiktu asmeniui, tarnaujančiam krašto apsaugos pajėgose, atliekančiam laisvės atėmimo bausmę arba ilgą laiką būnančiam sveikatos priežiūros įstaigoje ar panašioje vietoje, jei dokumentas pristatomas tos įstaigos vadovui ar jo paskirtam asmeniui, jeigu įstatymų nenustatyta kitaip.

Civilinio proceso kodekso 323 straipsnyje nustatyta, kad jeigu dokumentą siekiama įteikti fiziniam asmeniui, kuris verčiasi ekonomine ar profesine veikla, tačiau šio asmens nėra jo veiklos patalpose įprastomis darbo valandomis arba jis negali gauti dokumento, dokumentas gali būti įteiktas gavėjo veiklos patalpose įprastai esančiam darbuotojui arba asmeniui, kuris įprastai pagal sutartį teikia paslaugas gavėjui. Pagal to straipsnio 2 dalį tas pats taikoma įteikiant dokumentus juridiniams asmenims, administracinėms įstaigoms, notarams ir antstoliams, taip pat kai dokumentas įteikiamas gavėjo atstovui ar kitam asmeniui, kuriam dokumentas gali būti įteiktas vietoj paties gavėjo.

Civilinio proceso kodekso 322 ir 323 straipsniuose nurodytais atvejais dokumentas nelaikomas įteiktu, jeigu vietoj gavėjo jis įteikiamas asmeniui, kuris tame teismo procese dalyvauja kaip kita šalis.

Pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalį procesinis dokumentas, kuris negali būti įteiktas dėl to, kad jo neįmanoma pristatyti į gavėjo ar jo atstovo gyvenamąsias ar veiklos patalpas, gali būti laikomas įteiktu, jeigu paliekamas tų gyvenamųjų ar veiklos patalpų pašto dėžutėje ar panašioje vietoje, kurią gavėjas ar jo atstovas naudoja pašto korespondencijai gauti ir kurioje dokumentas įprastomis aplinkybėmis būtų apsaugotas nuo aplinkos poveikio. Procesinis dokumentas gali būti taip įteiktas daugiabutį namą, kuriame yra gavėjo gyvenamosios ar veiklos patalpos, valdančiai butų bendrijai, bendros nekilnojamojo turto nuosavybės administratoriui ar gavėjo būsto nuomotojui, taip pat gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas pagal sutartį teikia paslaugas, tik tuo atveju, jeigu dokumento neįmanoma gavėjui ar jo atstovui įteikti asmeniškai. Pagal to straipsnio 2 dalį leidžiama įteikti dokumentą 1 dalyje nurodytu būdu tik jeigu procesinį dokumentą bent kartą bandyta asmeniškai įteikti gavėjui ir jeigu procesinio dokumento neįmanoma įteikti kitam asmeniui, esančiam tose pačiose gyvenamosiose ar veiklos patalpose, laikantis Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalies arba 323 straipsnio.

Pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnį procesinis dokumentas taip pat gali būti įteiktas paliekant jį saugoti konkrečioje vietoje. Pagal Civilinio proceso kodekso 217 straipsnio 1 dalį, Kodekso 326 straipsnyje numatytais sąlygomis, dokumentas taip pat gali būti paliktas pašte, savivaldybėje ar miesto valdžios įstaigoje, atsakingoje už dokumento įteikimo vietą, arba apskrities teisme, kurio teritorinei jurisdikcijai priklauso dokumento įteikimo vieta.

Pagal Civilinio proceso kodekso 317 straipsnio 1 dalį, remiantis teismo sprendimu, procesinis dokumentas proceso šaliai gali būti įteiktas viešo paskelbimo būdu, jeigu:

1. proceso šalies adresas yra neregistruotas arba tas asmuo negyvena registruotu adresu ir teismas negali to asmens adreso ar buvimo vietos sužinoti kitais būdais, be to, dokumento neįmanoma pristatyti to asmens atstovui ar asmeniui, įgaliotam gauti dokumentą, ir neįmanoma jo pristatyti jokių kitu šiame straipsnyje numatytu būdu;
2. dokumento įteikimas užsienio valstybėje pagal reikalavimus laikomas neįmanomu;
3. dokumentas negali būti įteiktas, nes įteikimo vieta yra teritorinei jurisdikcijai nepriklausančio asmens gyvenamoji vieta.

Remiantis teismo sprendimu, procesinis dokumentas proceso šaliai, kuri yra juridinis asmuo, gali būti įteikiamas viešo paskelbimo būdu, jei dokumento nepavyko įteikti elektroninėmis priemonėmis ir registruotu laišku, išsiųstu juridinių asmenų registre nurodytu pašto adresu. Jeigu juridinis asmuo yra teismo kancleriui pateikęs Prekybos kodekso 24 straipsnyje nurodyto asmens adresą Estijoje, privaloma pabandyti pristatyti procesinį dokumentą ir tuo adresu prieš tai, kai jis įteikiamas viešo paskelbimo būdu.

Pagal Civilinio proceso kodekso 317 straipsnio 3 dalį leidinyje *Ametlikud Teadaanded* (oficialūs pranešimai)

paskelbiama dokumento, kuris įteikiamas viešo paskelbimo būdu, ištrauka. Bylą nagrinėjantis teismas gali priimti sprendimą leisti paskelbti ištrauką ir kituose leidiniuose.

Teismas gali atsisakyti įteikti procesinį dokumentą viešo paskelbimo būdu, jei numanoma, jog bus siekiama teismo sprendimo, kuris bus priimtas tame procese, pripažinimo arba vykdymo užsienio valstybėje, ir yra tikėtina, kad toks viešas įteikimas nulemtų sprendimo nepripažinimą arba nevykdymą.

7.2 Jei dokumentai įteikiami kitais būdais, kada jie laikomi įteiktais?

Jeigu dokumentas įteikiamas pagal Civilinio proceso kodekso 322 ir 323 straipsnius, jis laikomas įteiktu, kai yra pristatytas asmeniui, kuriam dokumentas turi būti pristatytas pagal tas pačias nuostatas.

Jeigu dokumentas įteikiamas paliekant jį pašto dėžutėje pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnį, jis laikomas įteiktu, kai yra paliktas pašto dėžutėje.

Jeigu dokumentas įteikiamas paliekant jį saugoti pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnio 3 dalį, jis laikomas įteiktu praėjus 3 dienoms nuo to paties straipsnio 2 dalyje nurodyto rašytinio pranešimo palikimo ar išsiuntimo dienos. Įteikimo data užrašoma ant voko, kuriame įteikiamas dokumentas.

Jei procesinis dokumentas įteikiamas viešo paskelbimo būdu, jis laikomas įteiktu praėjus 15 dienų nuo tos dienos, kai jo ištrauka paskelbta leidinyje *Ametlikud Teadaanded* (Civilinio proceso kodekso 317 straipsnio 5 dalis). Bylą nagrinėjantis teismas gali nustatyti ilgesnį laikotarpį, kuriam praėjus dokumentas laikomas įteiktu. Tokiu atveju šis laikotarpis paskelbiamas viešai įteikiant dokumentą.

7.3 Jeigu dokumentai įteikiami juos paliekant tam tikroje vietoje (pvz., pašte), kaip apie tai pranešama adresatui?

Jei procesinis dokumentas įteikiamas paliekant jį saugoti, pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnio 2 dalį rašytinis pranešimas apie tai paliekamas arba nusiunčiamas gavėjo adresu. Jei to padaryti neįmanoma, pranešimas pritvirtinamas ant gavėjo gyvenamųjų arba veiklos patalpų ar buvimo vietos durų arba pateikiamas gavėjo kaimynystėje gyvenančiam asmeniui, kad šis perduotų pranešimą gavėjui. Pranešime turi būti aiškiai nurodyta, kad paliktą saugoti dokumentą atsiuntė teismas ir kad dokumentas laikomas įteiktu iškart, kai tik paliktas saugoti, ir kad nuo to laiko pradedami skaičiuoti proceso terminai.

7.4 Kas atsitinka, jei adresatas atsisako priimti įteikiamus dokumentus? Ar dokumentai laikomi tinkamai įteiktais, jei atsisakymas juos priimti buvo neteisėtas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 325 straipsnį, jeigu asmuo be pagrįstos priežasties atsisako priimti dokumentą, dokumentas laikomas įteiktu asmeniui nuo tada, kai jis atsisako priimti dokumentą. Tokiu atveju dokumentas paliekamas gavėjo gyvenamosiose ar veiklos patalpose arba jo pašto dėžutėje. Jeigu jokių patalpų ar pašto dėžutės nėra, dokumentas grąžinamas teismui.

8 Įteikimas paštu iš užsienio (Reglamento dėl dokumentų įteikimo 18 straipsnis)

8.1 Jeigu dokumentas adresatui šioje valstybėje narėje siunčiamas paštu iš užsienio ir turi būti įteikiamas su gavimo patvirtinimu (Reglamento dėl dokumentų įteikimo 18 straipsnis), ar paštas turi dokumentą įteikti pačiam (pačiai) adresatui (-ei), ar, laikydamasis nacionalinių pašto pristatymo taisyklių, dokumentą gali įteikti kitam asmeniui tuo pačiu adresu?

Pagal Civilinio proceso kodekso 316 straipsnio¹ straipsnio 5 dalį, kuri apima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1784 įgyvendinimą, ir pagal tą reglamentą dokumentai Estijoje įteikiami laikantis Civilinio proceso kodekse nustatytos procesinių dokumentų įteikimo tvarkos. Dokumentai negali būti įteikiami viešo paskelbimo būdu.

Pagal Civilinio proceso kodekso 313 straipsnio 2 dalį, įteikiamas procesinis dokumentas tik Civilinio proceso kodekso VI dalyje numatytais atvejais gali būti perduotas asmeniui, kuris nėra gavėjas. Tas asmuo turi kuo anksčiau perduoti dokumentą gavėjui. Asmuo gali atsisakyti priimti dokumentą, kad perduotų jį gavėjui, tik jeigu

įrodo, kad negali perduoti dokumento gavėjui. Asmeniui būtina paaiškinti pareigą perduoti dokumentą. Dokumentas laikomas įteiktu nepaisant to, ar šis paaiškinimas pateiktas.

Taigi, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1784 taip pat galima taikyti pirmiau 7 punkte apibūdintus ir Civilinio proceso kodekso 322 ir 323 straipsniuose numatytus dokumentų įteikimo būdus.

Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalį, jeigu procesinio dokumento gavėjo neįmanoma rasti namuose, dokumentas taip pat laikomas įteiktu, jeigu jis pristatomas bent 14 metų amžiaus asmeniui, kuris gyvena kartu su gavėju arba dirba gavėjo šeimai. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad, užuot įteikus procesinį dokumentą pačiam gavėjui, jis gali būti įteiktas daugiabutį namą, kuriame yra gavėjo gyvenamosios ar veiklos patalpos, valdančiai butų bendrijai, bendros nekilnojamojo turto nuosavybės administratoriui ar gavėjo būsto nuomotojui. Be to, dokumentą galima įteikti gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas pagal sutartį teikia paslaugas. Pagal to paties straipsnio 3 dalį procesinis dokumentas laikomas įteiktu gavėjui, net jei jis vienu iš šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytų būdų įteikiamas gavėjo atstovui. Pagal Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 4 dalį dokumentas taip pat laikomas įteiktu asmeniui, tarnaujančiam krašto apsaugos pajėgose, atliekančiam laisvės atėmimo bausmę arba ilgą laiką būnančiam sveikatos priežiūros įstaigoje ar panašioje vietoje, jei dokumentas pristatomas tos įstaigos vadovui ar jo paskirtam asmeniui, jeigu įstatymų nenustatyta kitaip.

Civilinio proceso kodekso 323 straipsnyje nustatyta, kad jeigu dokumentą siekiama įteikti fiziniam asmeniui, kuris verčiasi ekonomine ar profesine veikla, tačiau šio asmens nėra jo veiklos patalpose įprastomis darbo valandomis arba jis negali gauti dokumento, dokumentas gali būti įteiktas gavėjo veiklos patalpose įprastai esančiam darbuotojui arba asmeniui, kuris įprastai pagal sutartį teikia paslaugas gavėjui. Pagal to straipsnio 2 dalį tas pats taikoma įteikiant dokumentus juridiniams asmenims, administracinėms įstaigoms, notarams ir antstoliams, taip pat kai dokumentas įteikiamas gavėjo atstovui ar kitam asmeniui, kuriam dokumentas gali būti įteiktas vietoj paties gavėjo.

8.2 Kaip pagal šios valstybės narės pašto pristatymo taisyklės galima įteikti dokumentus iš užsienio pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 18 straipsnį, jei pristatymo adresu nėra nei adresato, nei kito dokumentus priimti įgalioto asmens (jei tai leidžiama pagal nacionalines pašto pristatymo taisykles, žr. pirmiau)?

Pagal Civilinio proceso kodekso 316 straipsnio¹ 5 dalies antrą sakinį, įteikiant procesinį dokumentą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1784, viešas paskelbimas negali būti naudojamas.

Procesinis dokumentas gali būti įteiktas paliekant jį pašto dėžutėje pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnį arba, pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnį, paliekant procesinį dokumentą saugoti.

Pagal Civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalį procesinis dokumentas, kuris negali būti įteiktas dėl to, kad jo neįmanoma pristatyti į gavėjo ar jo atstovo gyvenamąsias ar veiklos patalpas, gali būti laikomas įteiktu, jeigu paliekamas tų gyvenamųjų ar veiklos patalpų pašto dėžutėje ar panašioje vietoje, kurią gavėjas ar jo atstovas naudoja pašto korespondencijai gauti ir kurioje dokumentas įprastomis aplinkybėmis būtų apsaugotas nuo aplinkos poveikio. Procesinis dokumentas gali būti taip įteiktas daugiabutį namą, kuriame yra gavėjo gyvenamosios ar veiklos patalpos, valdančiai butų bendrijai, bendros nekilnojamojo turto nuosavybės administratoriui ar gavėjo būsto nuomotojui, taip pat gavėjo darbdaviui ar kitam asmeniui, kuriam gavėjas pagal sutartį teikia paslaugas, tik tuo atveju, jeigu dokumento neįmanoma gavėjui ar jo atstovui įteikti asmeniškai. Pagal to straipsnio 2 dalį leidžiama įteikti dokumentą 1 dalyje nurodytu būdu tik jeigu procesinį dokumentą bent kartą bandyta asmeniškai įteikti gavėjui ir jeigu procesinio dokumento neįmanoma įteikti kitam asmeniui, esančiam tose pačiose gyvenamosiose ar veiklos patalpose, laikantis Civilinio proceso kodekso 322 straipsnio 1 dalies arba 323 straipsnio.

Pagal Civilinio proceso kodekso 327 straipsnį procesinis dokumentas taip pat gali būti įteiktas paliekant jį saugoti konkrečioje vietoje. Pagal Civilinio proceso kodekso 217 straipsnio 1 dalį, Kodekso 326 straipsnyje numatytais sąlygomis, dokumentas taip pat gali būti paliktas pašte, savivaldybėje ar miesto valdžios įstaigoje, atsakingoje už dokumento įteikimo vietą, arba apskrities teisme, kurio teritorinei jurisdikcijai priklauso dokumento įteikimo vieta.

Kadangi įteikiant procesinius dokumentus turi būti gautas gavimo patvirtinimas pagal Europos Parlamento ir

Tarybos reglamento (ES) 2020/1784 18 straipsnį, kyla klausimas, ar toks įteikimas, koks taikomas Civilinio proceso kodekso 326 ir 327 straipsniuose nustatytais atvejais, yra priimtinas.

8.3 Ar pašte yra numatytas tam tikras laikotarpis, per kurį galima atsiimti dokumentus, prieš juos išsiunčiant atgal kaip nepristatytus? Jei taip, kaip adresatui pranešama apie tai, kad jis iš pašto turi atsiimti laišką?

Pagal 2006 m. birželio 22 d. Ekonomikos reikalų ir ryšių ministro reglamentu Nr. 57 patvirtintų registruotų ir apdraustų siuntų siuntimo teikiant universaliasias pašto paslaugas reikalavimų 6 straipsnio 1 dalį, jeigu korespondencijos siuntos įteikimo metu jos gavėjo nėra jo gyvenamojoje vietoje ar buvimo vietoje, gavėjui paliekamas arčiausiai jo gyvenamosios vietos ar buvimo vietos esančio pašto skyriaus pranešimas, kuriame paaiškinama, kad siuntos pristatymas buvo atliktas.

Jeigu procesinio dokumento neįmanoma įteikti dėl to, kad gavėjas yra išvykęs, ar dėl kitų priežasčių, laikomasi siuntėjo nurodymų, pateiktų pranešime apie pristatymą, ir procesinis dokumentas gali būti paliktas pašto skyriuje siuntėjo pasirinktą laikotarpį – 15 arba 30 kalendorinių dienų (jeigu siuntėjas nepasirinko saugojimo laikotarpio, siunta bus saugoma 15 dienų). Procesinio dokumento saugojimo laikotarpį siuntėjas gali pratęsti. Jei gavėjas nepasiima procesinio dokumento jo saugojimo laikotarpiu, pasibaigus šiam laikotarpiui dokumentas gražinamas siuntėjui. Pranešimas apie dokumentų siuntos saugojimą nusiunčiamas gavėjui tekstiniu pranešimu, e. paštu arba į pašto dėžutę (plg. „AS Eesti Post“ procesinių dokumentų įteikimo paslaugos sąlygas).

9 Ar yra kokių nors rašytinių įrodymų, kad dokumentas buvo įteiktas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 306 straipsnio 2 dalį, kai įteikiamas procesinis dokumentas, įteikimo veiksmas turi atitikti formaliuosius teisės reikalavimus ir turi būti nustatyta forma užfiksuotas. Pagal Civilinio proceso kodekso 307 straipsnio 4 dalį, įteikti skirto procesinio dokumento išsiuntimas turi būti užfiksuotas teismo dokumentuose. Pagal Civilinio proceso kodekso 311 straipsnį¹, nustatytoje informacinėje sistemoje procesinio dokumento įteikimas per tą sistemą registruojamas automatiškai (žr. įteikimo per informacinę sistemą aprašymą 6 punkte). Pagal Civilinio proceso kodekso 313 straipsnį dokumento įteikimas registruotu laišku patvirtinamas pranešimu apie pristatymą. Kai dokumentas siunčiamas neregistruotu laišku ar faksu, jis laikomas įteiktu, jei gavėjas savo pasirinktu būdu – laišku, faksu arba elektroninėmis priemonėmis – nusiunčia teismui dokumento gavimo patvirtinimą. Patvirtinime turi būti nurodyta dokumento gavimo data ir pateiktas dokumento gavėjo ar jo atstovo parašas. Pagal Civilinio proceso kodekso 315 straipsnio 5 dalį, kai procesinis dokumentas įteikiamas per antstolį, teismo pareigūną arba kitą asmenį ar instituciją, parengiamas pranešimas apie pristatymą. Po dokumento įteikimo pranešimas apie pristatymą nedelsiant gražinamas teismui.

Kai procesinis dokumentas įteikiamas pagal Civilinio proceso kodekso 314 straipsnį¹ jį nusiunčiant, tai įrašoma teismo dokumentų byloje, nurodant, kur ir kada buvo nusiųstas dokumentas arba pateikta informacija apie tai, kur jį gauti, nebent siuntimas būtų automatiškai užregistruotas šiuo tikslu sukurtoje informacinėje sistemoje.

10 Kas atsitinka, jeigu adresatas negauna dokumento arba dokumentas įteikiamas pažeidžiant įstatymą (pvz., dokumentas įteikiamas trečiajam asmeniui)? Ar toks dokumento įteikimas vis tiek gali būti laikomas galiojančiu (pvz., ar galima ištaisyti įstatymo pažeidimus), ar dokumentas turi būti įteikiamas iš naujo?

Pagal Civilinio proceso kodekso 307 straipsnio 3 dalį, jeigu proceso šalis, kuriai pagal įstatymą turėjo arba galėjo būti įteiktas dokumentas, dokumentą gavo, tačiau jo įteikimo nebuvo įmanoma patvirtinti, arba jeigu pažeista įstatymo nustatyta įteikimo tvarka, dokumentas laikomas įteiktu proceso šaliai tik tada, kai tas dokumentas faktiškai pasiekia gavėją.

Jeigu dokumentas įteikiamas registruotu laišku pagal Civilinio proceso kodekso 313 straipsnį, teismas gali to paties straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytų formaliųjų reikalavimų neatitinkantį pranešimą apie pristatymą laikyti tinkamu įteikimui patvirtinti, jeigu pranešime apie pristatymą yra patikimai užfiksuotas įteikimo faktas. Jeigu teismas negali laikyti procesinio dokumento įteiktu dėl to, kad pašto paslaugų teikėjas tinkamai neįteikė šio

dokumento, teismas gali pakartotinai, be papildomų teismo išlaidų, pateikti procesinį dokumentą pašto paslaugų teikėjui, kad šis dar kartą jį įteiktų. Dokumentas nėra tinkamai įteikiamas, pavyzdžiui, jeigu nepasinaudojama visomis Civilinio proceso kodekse numatytais galimybėmis įteikiant procesinį dokumentą registruotu laišku, procesinis dokumentas įteikiamas asmeniui, kuriam jis neturėtų būti įteiktas pagal šio straipsnio nuostatas, nesilaikoma Civilinio proceso kodekso 326 straipsnyje nustatytų procesinio dokumento įteikimo paliekant jį pašto dėžutėje reikalavimų arba Civilinio proceso kodekso 327 straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl procesinio dokumento įteikimo paliekant jį saugoti, arba dokumentas nėra tinkamai įteikiamas ir todėl įteikimo negalima laikyti įvykdytu.

11 Jei adresatas atsisako priimti dokumentą remdamasis vartojama kalba (Reglamento dėl dokumentų įteikimo 12 straipsnis), o teismas ar institucija, vykdančys teismo procesą, patikrinę nusprendžia, kad tas atsisakymas nebuvo pagrįstas, ar yra speciali teisių gynimo priemonė šiam sprendimui užginčyti?

Estijos teisėje tokia teisių gynimo priemonė nenumatyta.

12 Ar turiu mokėti už dokumento įteikimą (jei taip – kiek)? Ar yra skirtumas tais atvejais, kai dokumentas turi būti įteiktas pagal nacionalinę teisę ir kai prašymas įteikti dokumentą pateikiamas iš kitos valstybės narės? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl dokumentų įteikimo 15 straipsnį, susijusį su dokumento įteikimu iš kitos valstybės narės

Estijoje padengtos pašto paslaugų išlaidos nelaikomos su bylos nagrinėjimu susijusiomis išlaidomis, t. y. procesiniai dokumentai nacionaliniame teismo procese paprastai įteikiami nemokamai, nebent būtų prašoma įteikti dokumentus per antstolį.

Kai procesiniai dokumentai įteikiami per antstolį, jam už procesinių dokumentų įteikimą sumokamas 40 EUR mokestis pagal Antstolių įstatymo 48 straipsnio 2 dalį, jeigu dokumentus būtų galima įteikti adresatui ar jo teisėtam atstovui:

1. gyventojų registre nurodytu adresu ar pagal tame registre nurodytus telekomunikacijų duomenis arba e. pašto adresu isikukood@eesti.ee (*isikukood* – asmens kodas);
2. Estijos savarankiškai dirbančių asmenų ar juridinių asmenų registre nurodytu adresu ar pagal to registro informacinėje sistemoje įvestus telekomunikacijų duomenis.

Pagal 3 dalį, jei procesinio dokumento įteikti nepavyksta nepaisant to, kad antstolis padarė viską, kas reikalinga ir pagrįstai įmanoma, kad dokumentas būtų įteiktas įstatymų nustatyta tvarka, antstolis turi teisę reikalauti sumokėti 40 EUR mokestį, priimdamas sprendimą dėl antstolio mokesčio ir dokumento įteikimo priemonės, kuriame nurodoma, kokių veiksmų antstolis ėmėsi siekdamas įteikti dokumentą. Kitais nei 2 ir 3 dalyse nurodytais atvejais antstoliui už procesinių dokumentų įteikimą sumokamas 70 EUR mokestis.

Jeigu asmuo, kuriam reikia įteikti dokumentus, yra teisiškai įpareigotas savo adresą ar kontaktinius duomenis užregistruoti gyventojų registre arba Estijos savarankiškai dirbančių asmenų ar juridinių asmenų registre, tačiau tas asmuo nėra tinkamai įvykęs tos prievolės (įskaitant atvejus, kai registre nurodyti duomenys yra pasenę ar dėl kitos priežasties klaidingi) ir todėl nepavyksta įteikti procesinių dokumentų remiantis ta informacija, 35 EUR iš 70 EUR mokesčio, nustatyto sprendimu dėl antstolio mokesčio, turi sumokėti asmuo, prašęs atlikti šį veiksmą, o 35 EUR turi sumokėti asmuo, kuriam turėjo būti įteikti dokumentai.

Antstolis neturi teisės reikalauti mokesčio ir bet koks sumokėtas avansas gražinamas, jeigu antstolis nepadarė visko, kas reikalinga ir pagrįstai įmanoma, kad dokumentai būtų iki teismo nustatyto termino įteikti įstatymų nustatyta tvarka, ir jeigu procesinių dokumentų įteikti nepavyko.

Teismo už pašto paslaugas mokėtinos sumos dydis nustatomas pagal pašto paslaugų teikėjo kainoraštį; teisės

aktais jokia pastovaus mokesčio nenustatyta. Kaina priklauso nuo laiško svorio, įteikimo vietos ir kt.

Už procesinio dokumento įteikimą užsienyje proceso šalis turi sumokėti pagal pašto paslaugų teikėjo įkainius. Procesinių dokumentų įteikimo ir siuntimo užsienio valstybėje ir tokių dokumentų įteikimo bei siuntimo kitoje valstybėje esančiam Estijos Respublikos piliečiui išlaidos priskiriamos prie konkrečių bylos nagrinėjimo išlaidų, kaip tai suprantama pagal Civilinio proceso kodekso 143 straipsnį. Tiek, kiek nustatyta teismo, konkrečias bylos nagrinėjimo išlaidas turi iš anksto padengti proceso šalis, pateikusi prašymą, dėl kurio patiriama išlaidų, nebent teismas nuspręstų kitaip. Galutinė atsakomybė už procesinių išlaidų padengimą tenka asmeniui, kuris teismo sprendimu turi padengti procesines išlaidas. Ieškinio išlaidas padengia pralaimėjusi šalis. Kai nagrinėjamas prašymas įteikti teisinius dokumentus pagal ieškinį, turi būti sumokėta 50 EUR valstybės rinkliava. Ši valstybės rinkliava gali būti sumokama banko pavedimu į bet kurią iš Finansų ministerijos banko sąskaitų: banko „SEB Pank“ sąskaitą Nr. EE571010220229377229 (SWIFT: EEUHEE2X); banko „Swedbank“ sąskaitą Nr. EE062200221059223099 (SWIFT: HABAE2X); banko „Luminor“ sąskaitą Nr. EE221700017003510302 (SWIFT: RIKOEE22); banko „LHV Pank“ sąskaitą Nr. EE567700771003819792 (BIC/SWIFT: LHVBE22).

Daugiau informacijos pateikiama [Civilinio proceso kodekse](#)

■ Paskutinis naujinimas: 20/01/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.